

Anekant Education Society's
**Tuljaram Chaturchand College of Arts, Science and
Commerce, Baramati
(Autonomous)**

Department Of Sanskrit

Course Structure For S.Y.B.A SANSKRIT (2022-23)

Semester	Paper Code (2022 Pattern)	Title of Paper	No. of Credits
I	UASA231	संस्कृत परिचय - १	3
II	UASA241	संस्कृत परिचय - २	3

Department of Sanskrit

Syllabus For F.Y.B.A. Sanskrit (w.e. f. June, 2023)

Academic Year 2023 – 2024

Title of Paper: संस्कृत परिचय - १

Class: S.Y.B.A.

Paper Code: UASA231

Credits: 3

Total No. of Lectures: 48

❖ Learning Objectives

- To orient the students to Zoological Sanskrit Literature.
- To motivate Students for Interdisciplinary Study
- To develop an analytical approach to learning language

❖ Learning Outcomes

The student will be able to -

- Develop an interest and enthusiasm to discover Philosophical & Lexicographical Texts.
- Explore science in Sanskrit.
- Understand the linguistic difference as per the different genre.

अ) संस्कृत भाषेचा परिचय

- गजस्तत्र न हन्यते (पंचतंत्रातील कथा)
- सर्वधर्मपरिषद् (विवेकानंदचरितम्)
- गीतामृतम् (भगवद्गीतेतील निवडक श्लोक)
- कोशवाङ्मय (शब्दकोश, संस्कृतिकोश, शास्त्रीय कोश, ज्ञानकोश यांची ओळख)
- मनुमत्स्यकथा (शतपथब्राह्मण)

ब) वैज्ञानिक/शास्त्रीय संस्कृत ग्रंथ परिचय

- आधुनिक विज्ञान शाखा व संस्कृत ग्रंथ यांचा सहसंबंध (उदा. भौतिकशास्त्र - तर्कसंग्रह; गणितशास्त्र - लीलावती; स्थापत्यशास्त्र - मयमतम् & समराङ्गणसूत्रधार; आहारशास्त्र- मानसोल्लास; रसायनशास्त्र - रसार्णव, जलशास्त्र-दकार्गलाध्याय)
- लीलावती: परिभाषा, संकलन & व्यवकलन
- कृषिपराशर ग्रंथातील निवडक अध्याय - कृषिमहत्त्वम्, जलाढकनिर्णयः, सद्योवृष्टिज्ञानम्, हलसामग्रीकथनम्, बीजस्थापनविधिः, धान्यनिस्तृणीकरणम्, आढकलक्षणम् एकूण ४५ श्लोक

क) उपयोजित संस्कृत

- संस्कृत भाषेतील संशोधनपध्दती
- त्वान्त, ल्यबन्त व तुमन्त अव्यय, संस्कृतवाक्यरचना

संदर्भग्रंथ-

सुरभारती, डॉ. रवींद्र मुळे, संस्कृत संवर्धन मंडळ, संगमनेर

कृषि-पराशरः , श्री. द्वारकाप्रसाद शास्त्री, चौखंबा संस्कृत सीरिज ऑफिस, वाराणसी

लीलावती, पं. राधाबल्लव, कलकत्ता, १८३५

सुगम संस्कृत व्याकरण, प्र. शं. जोशी, नितीन प्रकाशन, पुणे

Anekant Education Society's
**Tuljaram Chaturchand College of Arts, Science and
Commerce, Baramati**
(Autonomous)

Department Of Sanskrit

Course Structure For F.Y. B.Sc SANSKRIT (2022-23)

Semester	Paper Code (2022 Pattern)	Title of Paper	No. of Credits
I	<u>UASA232</u> ^{11/2} ?	विज्ञानवैभवम् - १	3
II	<u>UASA242</u> ?	विज्ञानवैभवम् - २	3

Department of Sanskrit

Syllabus For F.Y. B.Sc SANSKRIT (w.e. f. June, 2023)

Academic Year 2023 – 2024

Title of Paper: विज्ञानवैभवम् - १

Class: S.Y. B.Com.

Paper Code: UASA112

Credits: 3

❖ Learning Objectives

- To make students aware about Ancient Indian Science
- To motivate Students for Interdisciplinary Study
- To develop an analytical approach to learning language

❖ Learning Outcomes

- To develop an Interest in Interdisciplinary Research
- To nourish linguistic skills like Reading, Comprehending, Writing etc.
- To develop the understanding of Indian Knowledge Systems

अ) संस्कृत भाषेचा परिचय -

- वर्णमाला, वर्णविग्रह, शब्दनिर्मिती
- संस्कृत श्रवणकौशल्य - दृक्श्राव्य माध्यमातून संस्कृत ऐकणे व समजून घेणे
- संस्कृत वाचनकौशल्य - संस्कृत नियतकालिके, कथापुस्तिका यांच्या माध्यमातून संस्कृतवाचनकौशल्य विकसित करणे.
- दैनंदिन व्यवहारासाठी उपयुक्त संस्कृत संभाषण

ब) वैज्ञानिक संस्कृत ग्रंथ परिचय -

- आधुनिक विज्ञान शाखा व संस्कृत ग्रंथ यांचा सहसंबंध
- भारतीय वैज्ञानिक परिचय- आर्यभट्ट, गंगभट्ट, ब्रह्मगुप्त, चरक, सुश्रुत, वाग्भट
- लीलावती: परिभाषा, संकलन & व्यवकलन
- कृषिपराशर ग्रंथातील निवडक अध्याय - कृषिमहत्त्वम्, जलाढकनिर्णयः, सद्योवृष्टिज्ञानम्, आढकलक्षणम्

क) उपयुक्त संस्कृत व्याकरण-

- संधि (स्वरसन्धि आणि विसर्गसन्धि), समास (कर्मधारय, द्वंद्व, तत्पुरुष)

संदर्भग्रंथ-

सुरभारती, पुणे विद्यापीठ

शिदोरी सार्थ सुभाषितांची, डॉ. सरोजा भाटे

सुगम संस्कृत व्याकरण, प्र. शं. जोशी

चला, संस्कृत शिकू या, डॉ. श्रीराम भातखंडे, मनोरमा प्रकाशन, मुंबई

लीलावती, पं. राधाबल्लव, कलकत्ता

Anekant Education Society's
**Tuljaram Chaturchand College of Arts, Science and
Commerce, Baramati
(Autonomous)**

Department Of Sanskrit

Course Structure For F.Y. B.Com SANSKRIT (2022-23)

Semester	Paper Code (2022 Pattern)	Title of Paper	No. of Credits
I	UASA112	वाणिज्यवैभवम् - १	3
II	UASA122	वाणिज्यवैभवम् - २	3

Department of Sanskrit

Syllabus For F.Y. B.Com SANSKRIT (w.e. f. June, 2023)

Academic Year 2023 – 2024

Title of Paper: वाणिज्यवैभवम् - १

Class: S.Y. B.Com. ?

Paper Code: UASA112 ?

Credits: 3

❖ Learning Objectives

To make students aware about Ancient Indian Sanskrit Literature and its association with commerce stream

To introduce management principles from Indian Knowledge Systems

To introduce Ancient Indian Method of Audit

❖ Learning Outcomes

Ability to interpret qualitative data and draw conclusions and critically evaluate ideas from an open-minded and reasoned perspective.

Capability to use ICT to learn Language

Ability to express thoughts and ideas effectively in writing and orally

अ) संस्कृत भाषेचा परिचय -

- वर्णमाला, वर्णविग्रह, शब्दनिर्मिती
- संस्कृत श्रवणकौशल्य - दृक्श्राव्य माध्यमातून संस्कृत ऐकणे व समजून घेणे
- संस्कृत वाचनकौशल्य - संस्कृत नियतकालिके, कथापुस्तिका यांच्या माध्यमातून संस्कृतवाचनकौशल्य विकसित करणे.
- दैनंदिन व्यवहारासाठी उपयुक्त संस्कृत संभाषण

ब) व्यावहारिक संस्कृत -

- अर्थपद्धति: - भर्तृहरिरचित नीतिशतकातील संपत्तीशी संबंधित निवडक श्लोक
- महाभारतातील करपद्धती (वनपर्वातील निवडक श्लोक)
- विजिगीषुगुणाः (कामंदकीयनीतिसार या ग्रंथातील आठव्या सर्गातील निवडक श्लोक)
- आज्ञापत्राणि (कौटिलीय अर्थशास्त्रातील निवडक भाग)

क) उपयुक्त संस्कृत व्याकरण-

- संधि (स्वरसन्धि आणि विसर्गसन्धि), समास (कर्मधारय, द्वंद्व, तत्पुरुष)

संदर्भग्रंथ-

सुरभारती, पुणे विद्यापीठ

शिदोरी सार्थ सुभाषितांची, डॉ. सरोजा भाटे

सुगम संस्कृत व्याकरण, प्र. शं. जोशी

कौटिलीय अर्थशास्त्र, कंगले र. पं., महाराष्ट्र राज्य साहित्य संस्कृती मंडळ